

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 184/2025-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Viktóriou Pastýrovou, SNP 18, Humenné, proti rozsudku Správneho súdu v Košiciach sp. zn. PO-7Sa/25/2021 z 2. októbra 2023 a proti rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Ssk/146/2023 z 25. septembra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 3. januára 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom správneho súdu sp. zn. PO-7Sa/25/2021 z 2. októbra 2023 a rozsudkom najvyššieho správneho súdu sp. zn. 7Ssk/146/2023 z 25. septembra 2024. Sťažovateľ navrhuje obe napadnuté rozsudky zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu správnenému súdu, ako aj správnenému súdu na ďalšie konanie a uplatňuje si aj náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti, napadnutých rozsudkov a ďalších príloh ústavnej sťažnosti vyplýva nasledujúci skutkový stav:

2.1. Sťažovateľ v apríli 2021 požiadal Sociálnu poisťovňu o zvýšenie invalidného dôchodku, ako aj o spätné priznanie a vyplatenie invalidného dôchodku za roky 1996 až 2010. Sociálna poisťovňa, ústredie rozhodnutím z 29. júla 2021 túto žiadosť sťažovateľa zamietla. Sťažovateľ sa odvolal, ale generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne rozhodnutím z 19. novembra 2021 potvrdil rozhodnutie ústredia.

2.2. Proti týmto rozhodnutiam Sociálnej poisťovne podal sťažovateľ 27. decembra 2021 správnu žalobu doplnenú podaním z 30. marca 2022, o ktorej rozhodol správny súd napadnutým rozsudkom tak, že ju v celom rozsahu zamietol. Následne podal sťažovateľ aj kasačnú sťažnosť, ktorú najvyšší správny súd napadnutým rozsudkom zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti uvádza, že nesúhlasí s právnymi závermi najvyššieho správneho súdu, správneho súdu a ani Sociálnej poisťovne. Sťažovateľ sa domnieva, že mu nárok na invalidný dôchodok mal vzniknúť už 11. októbra 1996, keď o neho prvýkrát požiadal, a nie až v roku 2010, keď mu bol napokon priznaný. Opieral sa pri tom o § 33 ods. 2 vtedy platného zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 100/1988 Zb.“), ktorý upravoval priznanie invalidného dôchodku v mimoriadnych prípadoch. Tým, že sa správne súdy nestotožnili s právnym názorom sťažovateľa, mali porušiť ním označené články ústavy a dohovoru, a to konkrétne tým, že mali rozhodnúť v zjavnom rozpore so základnými ústavnými princípmi, ich rozhodnutia nemali racionálny základ v platnom právnom poriadku a napokon ich považoval aj za arbitrárne a nepreskúmateľné.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu a napadnutým rozsudkom správneho súdu.

5. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

6. Ústavný súd sa najskôr zaoberal tým, či má právomoc preskúmať obidva napadnuté rozsudky. Vo vzťahu k porušeniu práv sťažovateľa napadnutým rozsudkom správneho súdu ústavný súd uvádza, že z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavná ochrana poskytovaná ústavným súdom je postavená na princípe subsidiarity. Proti napadnutému rozsudku správneho súdu mohol sťažovateľ podať kasačnú sťažnosť (čo aj využil), o ktorej najvyšší správny súd rozhodol napadnutým rozsudkom. Právomoc najvyššieho správneho súdu rozhodnúť o kasačnej sťažnosti sťažovateľa v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu rozhodnúť o ústavnej sťažnosti proti napadnutému rozsudku správneho súdu. Vzhľadom na uvedené bolo potrebné ústavnú sťažnosť v časti proti namietanému rozsudku správneho súdu odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu, a preto bude ústavný súd posudzovať opodstatnenosť ústavnej sťažnosti len vo vzťahu k napadnutému rozsudku najvyššieho správneho súdu, ktorý však hodnotil aj v kontexte záverov napadnutého rozsudku správneho súdu.

7. Najvyšší správny súd v napadnutom rozsudku konštatoval, že sťažovateľ nemal v roku 1996 nárok na invalidný dôchodok podľa v tom čase platných predpisov. Konkrétne odkázal na § 37 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. (podmienky čiastočnej invalidity) a § 21 v spojení s prílohou

č. 2 vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 149/1988 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení, v znení neskorších predpisov (značne sťažené životné podmienky). Sťažovateľom uvádzaný § 33 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. sa pritom pri rozhodovaní o čiastočnej invalidite ani nemal použiť s ohľadom na chýbajúci odkaz na toto ustanovenie v § 38 zákona č. 100/1988 Zb. Okrem toho najvyšší správny súd poukázal aj na aktuálnu právnu úpravu (§ 112 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov), ktorá umožňuje, aby sa prepočítala už právoplatne priznaná dávka, ak sa priznala v nižšej sume, s obmedzením najviac tri roky spätne odo dňa zistenia, že sa dávka priznala alebo vyplácala v nižšej sume, alebo od uplatnenia nároku na dávku alebo jej zvýšenie. S ohľadom aj na túto právnu úpravu by bolo teoreticky možné zvýšiť invalidný dôchodok sťažovateľa v období od apríla 2018 (t. j. tri roky od podania sťažovateľovej žiadosti v apríli 2021), no už v žiadnom prípade na obdobie za roky 1996 až 2010, ako to žiadal sťažovateľ.

8. V napadnutom rozsudku najvyšší správny súd jasne a zrozumiteľne vysvetlil závery svojho rozhodnutia, s ktorými sa ústavný súd stotožňuje. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti prakticky iba trval na svojom nepodloženom právnom názore a vôbec nereflektoval vysvetlenia najvyššieho správneho súdu, a preto neobstojí jeho sťažnostná námietka, že najvyšší správny súd v napadnutom rozsudku arbitrárnym spôsobom rozhodol v zjavnom rozpore so základnými ústavnými princípmi, resp. že porušil ním označené články ústavy a dohovoru.

9. Samotná okolnosť, že sťažovateľ má odlišný názor, nezakladá porušenie označených základných práv a slobôd. Ústavný súd k tomu ďalej poznamenáva, že základné právo na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie garantované ústavou a dohovorom neznamena právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom a nemožno ho ani účelovo chápať tak, že jeho naplnením je vyhovie všetkým návrhom účastníka konania (napr. II. ÚS 4/94, I. ÚS 8/96, z novších napr. I. ÚS 364/2018).

10. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

11. Z tohto dôvodu je ústavná sťažnosť v časti napadnutého rozsudku najvyššieho správneho súdu zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietnutá.

12. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ako ich špecifikoval v petite svojej ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. marca 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu